

Gaar jeg saa over til de Indvendinger, der ere gjorte overfor Taksterne for Persontrafikken, saa har man klaget over, at Forhøjelserne vare alt for store paa de lange Rejser og paa de særlig korte Rejser, og over de forøgede Udgifter for de Folk, der stolende paa og med Rette byggende paa de Statsbanetakster, som de mente vare fastslaaede, have sat Bo udenfor de store Byer og nu komme til at betale mere for deres Vej til og fra Byen. Endelig er der klaget over den forøgede Udgift for Skolebørn og for Abonnementskort. Jeg vil berøre de forskellige Indvendinger hver for sig. Jeg tror ikke, at Forhøjelserne af Taksterne paa de lange Rejser i det hele og store ville genne Folk bort fra at rejse. Enten det koster 7½ Kr. eller 10 Kr. — det er nemlig den højeste Takst, der overhovedet maa have — at rejse hele Landet igennem, vil man alligevel gøre disse Rejser. Jeg tror altsaa ikke, at der vil være sat nogen Bom for dem. Derimod vil jeg indrømme, at den meget store Pris, hvortil Rejser paa anden Klasse ere satte i Sammenligning med Rejser paa tredie Klasse, den Minimumspris af 16 Kr. 25 Øre, der er fastslaaet for de længste Rejser, ganske sikkert vil forøge den Tendens, vi have været Vidne til de senere Aar efter at have faaet de meget billige tredie Klasses Takster, at Folk i voksende Grad benytte dem i Stedet for anden Klasse, naar det drejer sig om større Summer, hvad det her i Virkeligheden gør. Og jeg tror, at dette er det finansielt ganske urigtigt at begunstige. Jeg kunde forstaa — ikke vilde jeg anse det for rigtigt, og det er vel i det hele taget i et europæisk Land ikke let gennemførligt —, men jeg kunde forstaa, om man sagde: Vi afskaffe hele anden Klasse. Thi derved vil man maaske naa en Besparelse, man sparede baade anden Klasses Ventesele og meget andet. Men naar man alligevel opretholder anden Klasse, gælder det, naar man ikke i alle Togene skal føre Vogne, som i Regelen ere halvtomme, særlig om at faa Folk til at benytte dem. Det har jeg i sin Tid gjort gældende, den Gang vi fastslog den store Forskel mellem anden og tredie Klasse. Jeg undersøgte da, i øvrigt under Forhandling med meget sagkyndige paa dette Omraade, hvormeget Transporten af en anden Klasses Passagerer koster mere end Transporten af en tredie Klasses. At det ikke var noget stort Beløb, kunde jeg sige mig selv. Statsbanen forefindes jo; der er ikke større Udgift ved Banernes Vedligeholdelse; der er ikke større Udgift ved Stationerne; i det Øjeblik man skal have en

anden Klasses Ventesele og en Portør ved den, koster den lige meget, enten det er tre eller tyve Passagerer, som passere den. De allerfleste Udgifter ere for anden og tredie Klasses Passagerer ganske de samme. Næsten det eneste, der betinger en Udgiftsforøgelse, er, at anden Klasses Vogne rumme nogle færre, koste noget mere i Forrentning og Amortisation og i øvrigt en, saavidt jeg har kunnet finde ud af det, ganske forsvindende Merudgift, der kunde komme fra Trækraften. Jeg kom da ogsaa ved den Undersøgelse til det ret mærkelige Resultat, at en anden Klasses Passager koster i Transport kun ½ Øre mere pr. Kilometer end en tredie Klasses. Men saa er det selvfølgelig finansielt ganske ufornuftigt fra Statsbanerne at lade en tredie Klasses Passager køre for 10 Kr. og for samme Vej-længde af en anden Klasses forlange 16 Kr. 25 Øre og derved drive anden Klasses Passagerer over paa tredie Klasse. Tillige er det i hvert Fald ufornuftigt, naar vi have 2,5 som Taksten pr. Kilometer paa tredie Klasse, saa at sætte Taksten for anden Klasse til 4,3, henimod ¾ Gange saa meget som paa tredie Klasse. Jeg har ønsket at gøre dette gældende, fordi det mulig kunde føre til, at man mindskede denne Forskel noget, hvad der vilde være til absolut Fordel for det økonomiske Udbytte af Statsbanerne. Det er noget, man absolut bør gaa til, hvis man overhovedet opretholder anden Klasse.

Med Hensyn til de korte Rejser tror jeg ganske vist, at hvis vi skulle naa, hvad den ærede Minister med Rette forlangte, at faa de forøgede Indtægter frem, kunne vi ikke reducere det Tillæg, der er Tale om paa de korte Rejser. Det er vist kun ganske enkelte Steder, hvor et Tillæg af 5 Øre paa en tredie Klasses Billet og 10 Øre paa en anden Klasses vil hindre nogen i at benytte Banen. Jeg tror derfor, man her skal være meget betænkelig ved en Reduktion. Et ganske enkelt Punkt skal jeg dog senere lige berøre.

Saa er det indvendt, at der vil komme en forøget Udgift for Folk, der støttende sig paa de billige Statsbanetakster have taget Bolig udenfor de store Byer, en Udflytning, man kun kan hilse med Glæde. Jeg ser dog ikke bedre end, at der har man en Sikkerhedsventil, og jeg antager ogsaa, at Statsbanerne ville benytte den paa rette Maade. Der er nemlig ikke Tvivl om, at hvor en saadan Trafik spiller en Rolle, har det ganske overordentlig Betydning for de paa-gældende Baner selv, at Bebyggelsen udenfor Byerne fremmes. Der er ikke Tvivl om, at skal f. Eks. Kystbanen, hvad den har